

بررسی عوامل مؤثر بر مهاجرت افغانها به ایران و پیامدهای آن

دکتر سیدعلی اقبال^۱، زهره سادات حسینی^۲

DOI: 10.64104/v10.Issue17.n21.2025

چکیده

کشور افغانستان به دلیل سال ها جنگ، مشکلات سیاسی و فقر اقتصادی، میلیون ها نفر از شهروندان خود را مجبور به مهاجرت کرده است، مهاجران همواره در جستجوی عاید اقتصادی، امنیت جانی و فرصت های بهتر زندگی بوده اند. مهاجرت افغان ها در طول تاریخ به دلایل سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مانند جنگ، مداخلات خارجی، بلایای طبیعی و بحران های اقتصادی شدت گرفته است که در این میان بیشترین مهاجرت ها به کشور های همسایه مانند ایران و پاکستان، آسیای میانه، ترکیه و کشور های اروپایی بوده است. گسترش روز افزون مهاجرت ها، نه تنها برای مهاجران چالش های را ایجاد کرده است، بلکه برای کشورهای پذیرنده نیز مشکلاتی را به همراه داشته است. درک مهاجرت افغانها نیازمند بررسی علل عمیق اجتماعی و سیاسی و تاثیرات آنها در داخل و خارج از کشور است.

این تحقیق به بررسی عوامل مؤثر بر مهاجرت افغان ها به ایران و پیامدهای حاصل از آن پرداخته است. مهاجرت افغان ها به ایران یکی از پدیده های مهم در منطقه محسوب می شود که از دهه های گذشته با توجه به تحولات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی افغانستان شکل گرفته و پیامدهای چندوجهی در کشورهای میزبان به همراه داشته است. در حالی که عوامل دافعه مانند جنگ، ناامنی و فروپاشی زیرساخت های اقتصادی در افغانستان موجب خروج جمعیت از این کشور شده اند، عوامل جاذبه همچون نزدیکی جغرافیایی، اشتراک زبان و فرهنگ و فرصت های اقتصادی در ایران، نقش تعیین کننده ای در جذب این مهاجران به این کشور داشته اند.

روش انجام تحقیق توصیفی و تحلیلی به صورت کیفی و مبتنی بر مطالعات کتابخانه ای است. گردآوری داده ها، از منابع معتبر علمی، گزارش های منتشر شده توسط نهادهای داخلی و بین المللی و سایر منابع معتبر علمی انجام شده است. سپس به تحلیل عوامل و پیامدهای مهاجرت به ایران پرداخته شده است و نتایج به صورت توصیفی ارائه گردیده است. نتایج این مطالعه نشان می دهد که عوامل مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و امنیتی برای گسترش مهاجرت از افغانستان به کشورهای دیگر خصوصا کشورهای همسایه نقش داشته است و همواره مشکلاتی را برای مهاجرین و کشورهای مقصد به وجود آورده است بنابراین این امارت اسلامی افغانستان می تواند با تدوین

^۱ دوکتورای جغرافیا و برنامه ریزی شهری، استاد پوهنتون تعلیم و تربیه کابل، 0783632912، saiqbal.edu@gmail.com

^۲ کاندیدای دوره دکترای جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی و احد مشهد- ایران، +98 9386363312، sadafh215@gmail.com

سیاست‌های منسجم و هماهنگ به بهبود شرایط مهاجران و کاهش تنش‌های اجتماعی در جامعه میزبان کمک کند این امر مستلزم هماهنگی و همکاری نهادهای مدیریت مهاجرین در داخل کشور و هماهنگی با سازمانهای خدمات رسان به مهاجرین و کشورهای میزبان در بیرون از کشور می باشد.

واژگان کلیدی: مهاجرت افغان‌ها، عوامل موثر بر مهاجرت، پیامدهای مهاجرت، افغانستان، ایران